

man erkjender, at der bør være eller onsker at der skulde være Trykkefrihed eller tænker paa noget af alle de store Niemed, som derved kunde naaes, eller tænker paa, om ikke alle de Indskrænkninger, som blive nødvendige ved de Bestemmelser, man gjør, ikke ville hindre, at Trykkefriheden virkelig kan anvendes og naae sit Maal — jeg siger, at et saadant Forslag er jo at dele s nantageligt, nantageligt af en Forsamling, som virkelig erkjender Trykkefrihedens store Værd og dens Nødvendighed.

N. Sørensen: Angaaende Ansvarret, som efter § 3 skal paahvile Forfattere, Bogtrykkere, Boghandlere o. s. v. da bør jo den første Tanke være den, at Enhver skal bære Ansvarret for sit Bedkommende; er det en Forfatter skal han kun straffes som Forfatter, er det en Bogtrykker, som har forseet sig, skal han kun straffes som en Bogtrykker, og er det en Boghandler, skal han kun straffes ligesaa for sit Bedkommende; men efter den Sammenstilling af dem, som Paragraphen gjør, seer jeg heller ikke rettere, end at Ansvarret er og bliver fremdeles blandet. Jeg giver i saa Henseende den høitærede Justitsminister Ret, at man ikke kan udskjelne her, hvad der egentlig burde være udskjelnet, naar man skulde søge Skylden, hvor den er, og ikke gaae hen og ramme en Ubedkommende. Hvad Forfattereskellet i Fællesskab angaaer, at flere Forfattere ere fælles Udgivere af et Skrift, da finder jeg den samme Uklarhed i den sidste Deel af Paragraphen; at den Enkelte, naar han har angivet sig for sit Stykke, skal staae til Ansvar for det, er jo en Selvfølge; er han ikke nævnt, og der er en Udgiver, er jo Udgiveren den, som staaer til Ansvar derfor, og da mener jeg skal man ikke spørge om Forfatteren. At udskjelne dette klart var dog en faare let Sag; men fordi man vilde have Saamange som muligt til at dele Ansvarret og søge at finde saamange Skyldige som muligt, saa, naar man ikke fandt Ansvarret hos den Eine, skulde man søge at finde det hos den Anden, denne Bestræbelse, som Loven vedkjender sig i Udkastet, har altid været et Misfoster, der under mere og mere Uklarhed endnu gaaer igen i Udvælgets Forslag. Derimod var det lettest, naar man blot lod dem som vare Forfattere,

bære Ansvarret som Forfattere og fastsatte ved Lov, at hvor der ingen Forfatter var angivet, der skulde Udgiveren være Forfatter, og hvor ingen Udgiver var anført der skulde Bogtrykkeren være Forfatter til Skriftei. Da nu dette Ansvar i mine Dine ikke har Andet at betyde, end at en Mand skal staae ved sit Ord, men han iøvrigt ikke derfor maa enten chicaneres eller i nogen Maade fortrædiges eller besværliggjøres, saa kan jeg ikke Andet end være imod hele dette vidtløstiggjorte Ansvar. Hvad Trykkefriheden og Offentliggjørelsen angaaer og Ansvarret for samme, da vil den, som skriver Sandhed, altid staae til Ansvar for sig, og den, som ikke skriver Sandhed, hans Ord kunne vel være Misbrug af Trykkefrihed og lede til Misbrug; men vil man, for at efterspore alt Saadant, forhindre det ved Lov, da gjør man i mine Dine kun Dindt værre, og man kan da forhindre den gode Brug af Trykkefriheden ved at jage efter Misbrug, og det Værste er, at Misbrug i Anvendelsen af Trykkefrihedsforordningen kan skee imod den Ussyldige, eller at den kan anvendes der, hvor den aldrig burde anvendes — det er egentlig det Værste. Naar en saadan Lov først staaer i Kraft med sllige Ansvarsbetingelser, vil der jo som Følge deraf anlægges Actioner, hvorsomhelst vedkommende Anklagemagt finder det tjenligt, og det ofte uden at der er nogen gyldig Grund dertil, og ofte uden at der er anden Anledning dertil end den indirecte, at man ikke vil have den Sandhed frem, som ved Trykken er traadt frem, men vil have den beværet, fortrædiget, forfulgt osv. Den sandhedskjærlige Forfatter bliver da forfulgt og standset i sin Virksomhed, i sine Bestræbelser for Sandhedens Udbredelse; med ham kan Anklagemagten faae Haand i Hante, naar vi give en Lov, som indeholder deslige Bestemmelser. Hvad nu det omtalte Forfattereskellet af Rigsdagslidenden angaaer, da mener jeg, at Enhver af os, som her taler et Ord, er ansvarlig for sine Ord som Taler, men aabenbart ikke ansvarlig for sine Ord som Skribent, thi Ingen af os her er en ansvarlig enkelt Forfatter, som udgiver sine Ord i Trykken, vi have kun Ansvar for, hvad vi tale her som Taler. Altsaa hvor et Forfattereskellet skal afgjøres, hvor et Udgivelses-